

این چراغ سبز قرمز است!

تفاوت زن و مرد

البته این نکته به تفاوت زن و مرد نیز برمی گردد. تحقیقات علمی و روان‌شناختی نیز نشان داده‌اند که مردان نسبت به محرک‌های چشمی حساس‌تر از زنان‌اند و برعکس، زنان در برابر محرک‌های لمسی حساسیت بیشتری دارند. از این‌رو، داشتن پوشش بیشتر به شکل حجاب برای زنان واجب شده و به‌همین ترتیب، کنترل نگاه در مردان با تأکید بیشتری مطرح شده است. همین‌جاست که شاید تصور کنیم، نوع پوششی که اسلام برای زنان تعریف می‌کند، به‌دلیل ایجاد محدودیت برای آن‌ها، با آزادی در تضاد است. اگر این تصور درست باشد، پس باید وضع هر قانونی را به‌دلیل محدودیت‌هایی که برای انسان‌ها ایجاد می‌کند، مخالف آزادی تلقی کنیم. چه فرقی می‌کند؟ قانون پوشش نیز همچون هر قانون دیگری، مثل قوانین راهنمایی و رانندگی یا قوانین بهداشتی، در جهت سلامت و آرامش مردم وضع شده است. این قانون‌ها نیز به‌طور معمول برای انسان‌ها محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند؛ یعنی براساس آن‌ها انسان نمی‌تواند هر چه را می‌خواهد و در هر شرایطی بخورد و بنوشد یا در رانندگی نمی‌تواند اتومبیلش را بنابر میل خود در سمت راست یا چپ جاده‌ها و یا در جهت خلاف براند. آیا می‌توان این‌گونه قوانین محدودکننده را مغایر آزادی دانست؟ مگر ممکن است در زندگی محدودیت وجود نداشته باشد. حقیقت این است که هر جا محدودیتی نباشد، آزادی نیز غایب است.

حجاب، مخالف آزادی نیست

قانون الهی حجاب را نیز مانند بسیاری از قوانین امروزی دیگر که تأمین سلامت روحی و اخلاقی جامعه یکی از اهداف آن‌هاست، نمی‌توان و نباید مخالف آزادی به‌شمار آورد. مگر هر کسی مجاز است هرگونه خواست در جامعه رفتار کند؟! بنابراین اگر قانونی برای رعایت مصالح فردی و اجتماعی، مثل حفظ عفت و پاکدامنی و استحکام نظام خانواده، افراد جامعه را متعهد

دارد و لذت‌هایی برتر از این لذت‌ها، حجاب و محدودیت‌های ناشی از آن فهم می‌شود.

نسبت حجاب و آزادی

اینجاست که نسبت حجاب و آزادی نیز به‌نوعی درک می‌شود. می‌فهمیم که این دو با یکدیگر در تضاد نیستند. وقتی در اسلام حضور اجتماعی و فعالیت اقتصادی و حتی سیاسی برای زنان منعی ندارد، دیگر کدام آزادی است که با حجاب نفی می‌شود؟ مگر اینکه مراد از آزادی هرزگی و بی‌بندوباری جنسی باشد که البته حجاب این نوع آزادی را محدود می‌کند و باید هم‌چنین کند. چون یکی از کارکردهای حجاب پیشگیری و جلوگیری از بی‌بندوباری جنسی و مفاسد اجتماعی برآمده از آن است.

زن در دنیای مدرن غرب

چرا ارمان این نوع آزادی را در فرهنگ غربی نمی‌بینیم؟ مگر به اسم آزادی زن به ابتذال کشیده نشده است؟ به اسم آزادی کاری کرده‌اند که زن به‌راحتی در اختیار نگاه‌های هوس‌آلود دیگران قرار گیرد. متأسفانه غربی‌ها از زیبایی‌های فیزیکی بانوان و دختران و از میل شدید به خودنمایی و خودآرایی در آنان به‌شدت و به شکل‌های مختلف سوءاستفاده کرده‌اند. آری، چیزی که معمولاً به آن بی‌توجهیم همین است. به اسم آزادی در دنیای مدرن غرب، زن به‌راحتی در دسترس مردان قرار دارد. بی‌دلیل نیست که در اسلام دستور پوشش به این شکل به زنان و دختران داده شده است تا آنان را چون گوهری گران از دسترس رهنرزان دور نگه دارد.

چرا حجاب داشتن برای بعضی‌ها سنگین و مشکل جلوه می‌کند؟

یکی از علت‌هایش آن است که زیربنای حجاب و فلسفه آن درست فهمیده نشده است. ما معمولاً حجاب را صرفاً در پوشش خاص می‌بینیم، در حالی که حجاب مجموعه‌ای از رفتارهای ارتباطی است که پوشش مناسب، بخشی از آن است. در واقع حجاب، مجموعه‌ای از پیش‌بینی‌ها و عاقبت‌اندیشی‌ها برای دور نگه‌داشتن زن و مرد از آسیب‌ها و تهدیدهاست. به‌همین دلیل، بخشی دیگر از حجاب، هم‌سخن نشدن با نامحرم به شیوه‌ای دل‌ریا نیز هست. چرا که نوع حرف‌زدن می‌تواند عامل تحریک و توجه‌گناه‌آلود شود.

آیا پوشش یعنی به بن بست رسیدن؟

البته فهم این فلسفه برای کسی که زندگی در نگاهش، جز نمایش و بازی و لذت‌های سطحی، مفهوم دیگری ندارد، سنگین و غیرممکن است. کسی که هر روز با آرایش خاص موها و بالباس‌های آن‌چنانی در کوچه و خیابان و پاساژهای خرید پرسته می‌زند و بسوی ادکلنش را همه‌جا می‌پراکند و با هر حرکت بدن، نگاه‌های هرزه را به‌سوی خود می‌کشانند، فلسفه زندگی‌اش معلوم است؛ چرا که برای چنین فردی، پوشش یعنی پوچ و بیهوده‌بودن و به بن بست رسیدن. وقتی هدف زندگی صرفاً سرگرمی، لذت‌بردن، نمایش دادن، جالب بودن و در چشم‌ها و دل‌ها نشستن باشد، معلوم است که حجاب مزاحم جلوه می‌کند. اما هنگامی که بفهمیم زندگی جز این است و هدفی فراتر از این بازی‌ها و سرگرمی‌ها

سازد که در
معاشرت‌های
خود حدود ویژه‌ای را
رعایت کنند و طوری راه بروند
که آرامش دیگران را سلب نکنند،
چنین قانونی را نمی‌توان منافی آزادی
فردی دانست. این محدودیت دارای
پشتوانه‌ای منطقی است.

مگر نه این است که خود ما برای
محافظت از مزاحمت دیگران گاه از پرده
استفاده می‌کنیم که محدودیت دید
و منظر را برای ما به همراه دارد؟ این
محدودیتی است که در جهت دستیابی به
نوعی مصونیت اعمال شده است و به همین
دلیل عملی خردمندانه محسوب می‌شود.
خب یکی از اهداف مهم حجاب نیز همین
حفاظت و مصونیت است؛ یعنی حفظ و
صیانت از اخلاق و عفت فردی و جمعی.
قرآن با استدلالی معقول می‌فرماید: «ای
پیامبر به زنان مؤمن بگو پوشش خود بر
خویش فرو افکنند تا به عفت و پاکدامنی
شناخته شوند و در نتیجه مورد آزاد و اذیت
قرار نگیرند.» [احزاب/ ۵۸]

عفاف، مسئله‌ای درونی است و حجاب، نشانه بیرونی آن

البته ما نیز قبول داریم که اصل عفاف و
پاکی، مسئله‌ای درونی است و حجاب یکی
از نشانه‌ها و نمود بیرونی آن عفاف و پاکی
درون است. اما این موجب نمی‌شود که
تصور کنیم، حجاب ظاهری اهمیت ندارد
و صرفاً دل باید پاک باشد. در اینجا توجه
داشته باشیم که همه هدف حجاب این
نیست که من سالم و پاک بمانم. دیگران
نیز هستند. آن‌ها نیز نباید منحرف شوند.
به عبارت دیگر، کافی نیست که بگوییم من
با این سر و وضع مواظب خودم هستم و
سالم می‌مانم. چرا که پسران و مردان
جامعه نیز نباید به فساد کشیده شوند.
همین جا باید توجه داشته باشیم که

اسلام نمی‌خواهد بین زن
و زیبایی فاصله بیندازد.
اسلام در مورد زیبایی زنان
و جاذبه‌های زنانه و حتی
آرایش تأکید و توصیه‌های
متعدد دارد. زن به‌عنوان مادر،
خواهر و دختر مظهر زیبایی است.
اما اسلام برای استفاده و عرضه
این زیبایی‌های زنانه ضابطه دارد.
یعنی صفات زنانگی و نشان دادن
زیبایی‌ها در حیطة و حریم مجاز.
یعنی در محیطی محرم و برای
محارم و بین زنان، مهمانی‌های
معقول زنانه و دوستان هم‌جنس باید
اعمال شود.

بنابراین اسلام زینت و آراستگی را نفی
نمی‌کند، بلکه آنچه مورد سرزنش و نهی
قرآن است، آشکار کردن زینت‌ها در سطح
کوچه و خیابان و در برابر غیر محرم است؛
چرا که باعث فساد، گناه و آلودگی می‌شود.